

I.ÜNİTE :BİR KAHRAMAN DOĞUYOR

UYANAN AVRUPA

Avrupa XV.yy kadar Katolik kilisesinin ve kilesinin uyguladığı **skolastik** (Dogmatik,baskıcı) düşüncenin etkisi altındaydı.Bu durum Avrupa'da özgür düşünce ve bilimin gelişmemesine neden olmuştu. Bilimsel alanda çok geri kalan Avrupa için Ortaçağ **Karanlık Dönem** olarak adlandırılmıştır. Ortaçağın sona ermesi ile Avrupa'da önemli bazı gelişmeler olmuştur. Bu gelişmeler şunlardır:

1.Coğrafi keşifler: Coğrafi keşifler ile yeni kıtalar yeni yollar bulan Avrupalılar ekonomik olarak geliştiler. Bu durum Avrupa' nın Edebiyat, Sanat ve Bilimde ilerlemesine neden oldu.

2.Rönesans: XV.ve XVI.yy'da önce İtalya' da başlayan sonra tüm Avrupa'yı etkisi altına alan bilim, sanat, edebiyat vb alanlarda meydana gelen gelişmelere verilen isimdir. Rönesans "Yeniden Doğuş" anlamına gelmektedir. Akıl ve bilimin ön plana çıktığı skolastik(Dogmatik,baskıcı) düşüncenin tartışıldığı bir dönemdir.

3.Reform: Katolik kilisesindeki değişim ve yenileşme hareketidir. Almanya'da başlayan daha sonra Avrupa'ya yayılan beraberinde skolastik (Dogmatik,baskıcı) düşüncenin yıkılmasına neden olan gelişmedir.

4.Aydınlanma Çağı: XVII. Ve XVIII.yy.'da gelişen, eski, geleneksel, değişmez kabul edilen düşüncelerden ön yargılardan uzaklaşıp her konuda akla öncelik tanıyan düşünce sistemine denir.Fizik, kimya,tıp,astronomi vb alanlarda gelişmelerin yaşandığı dönemdir.

5.Sanayi İnkılabı: Küçük atölyelerin yerini büyük fabrikalar İnsan ve hayvan gücünün yerini makinaların aldığı döneme "Sanayi İnkılâbı" denir. Sanayi İnkılâbı ilk olarak 1750'li yıllarda İngiltere'de başlamış, daha sonra diğer Avrupa ülkelerine yayılmıştır. Bu durum ülkeler arasında hammadde arayışını hızlandırmış bu rekabet ilerleyen zamanlarda 1.Dünya Savaşı'nın yaşanmasına neden olmuştur..

SARSILAN OSMANLI

XV. yüzyılın ortalarından itibaren hızla gelişen Osmanlı Devleti, hem karada hem denizlerde büyük bir güce ulaşmıştı. Fakat XVII. yüzyılla birlikte devlet askerî, siyasi ve ekonomik gücünü kaybetmeye başladı.

Avrupa'da yaşanan bu gelişmeler dünya da iki önemli olayın meydana gelmesine neden oldu. Bu iki olay Fransız İhtilali ve Sanayi İnkılabı'dır. Bu iki olay Osmanlı Devleti'ni olumsuz yönde etkilemiştir.

1-Sanayi İnkılabı : Sanayi İnkılabı sonucunda Osmanlı İmparatorluğu'nda küçük atölyeler ortadan kalkmış yerini fabrikalar almış işsizlik artmıştır. Osmanlı Devleti, XIX yüzyılının ortalarından itibaren Avrupa mallarının istilasına uğramış ve Avrupa'nın açık pazarı haline dönmüştür. Ekonomik sorunları Avrupa'dan dış borç alarak karşılanmaya çalışan Osmanlı,aldığı borçları geri ödeyemeyince alacaklı devletler 1881 yılında . Düyûn-u Umûmiye adında uluslararası bir teşkilat kurdu .Bu teşkilat borçlarını karşılamak için Osm. gelirlerinin büyük kısmına el koydu. Osmanlı Devleti böylece ekonomik bağımsızlığını kaybetmiş oldu.

Not:Dış borç ilk kez İngiltereden İlk kez Kırım Savaşı sırasında alınmıştır.

2-Fransız İhtilali: 1789'da Fransa'da ortaya çıkan hürriyet, eşitlik, adalet ve milliyetçilik gibi fikirlerin dünyaya yayıldığı bir halk hareketidir.. Özellikle milliyetçilik fikri çok uluslu imparatorlukları olumsuz etkiledi .Osmanlı Devleti de çok uluslu bir yapıya sahip olduğu için azınlıklar(yaşadıkları ülkede sayısı az olan milletler) isyan etmeye başladılar. Osmanlı toprak bütünlüğü ilk olarak Sırp'ların daha sonra Rum ,Ermeni ,Bulgar gibi milletlerin isyanları ile bozulmaya başladı.

20. yy.da Fransız İhtilali Osmanlı Devleti'ni siyasi açıdan olumlu etkilemiştir.

20.yüzyıl başlan Osmanlı Devleti'nin en güçlü olduğu dönemdir.

Fransız İhtilali sonucunda hürriyet, eşitlik, demokrasi gibi kavramlar yayılmıştır.

Düÿün-u Umûmiye'nin kurulması Osmanlı Devleti'nin ekonomik bağımsızlığını desteklemiştir.

Sanayi İnkılabı sonucunda sömürgecilik yayılmıştır.

- Çoktan Seçmeli Sorular -

1- I. Coğrafi Keşifler

II.Sanayi İnkılabı

III.Rönesans hareketleri

Avrupa'da yaşanan yukarıdaki gelişmelerden hangisi ya da hangileri Osmanlı Devleti'ni ekonomik açıdan olumsuz etkilemiştir?

A)Yalnız III

B)I ve II

C)I ve III

D)I, II ve III

2- Avrupa'da gelişen Sanayi İnkılabı ile sanayileşen Avrupalı devletler ürettikleri ürünleri kapitülasyonlar sayesinde Osmanlı ülkesine kolaylıkla ihraç ettiler. Osmanlı pazarları Avrupa'dan gelen maliyeti düşük sanayi mallarıyla doldu. İnsanlar, ithal ürünleri satın almaya yöneldiler.

Buna göre Sanayi İnkılabının Osmanlı Devleti'nde aşağıdakilerden hangisine neden olduğu söylenebilir?

A) İşsiz insan sayısında azalma olmasına

B) Küçük el tezgâhlarının sayısında artış yaşanmasına

C)Devletin vergi gelirlerinin çok yüksek düzeye ulaşmasına

D)Ülke topraklarının uluslararası açık bir pazara dönüşmesine

3- 19. yüzyılın sonlarına doğru Osmanlı Devleti ekonomik yönden büyük sarsıntılara uğradı. Dış borçlar ödenemez duruma gelmiş ve Avrupalı devletlerin borçlarını tahsil etmek için "Düyunumumiye Teşkilatı" kurulmuştu.

Bu bilgiye göre Osmanlı Devleti ile ilgili;

I.Maddi zorluklar yaşadığı,

II.Çeşitli ayaklanmalar ile mücadele ettiği,

III.Ekonomik bağımsızlığının tehlikeye girdiği, yargılarından hangilerine ulaşılır ?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve II

D) I ve III

4- I. Sanayi Devrimi'nin etkisiyle ham madde ve pazar arayışı buna bağlı olarak da sömürgecilik faaliyetleri hızlanmıştı.

II. Fransız İhtilali sonucunda milliyetçilik, demokrasi, adalet, eşitlik, özgürlük, insan hakları gibi fikirler ortaya çıkmıştı.

Verilen durumların Osmanlı Devleti'ne etkisi göz önüne alındığında, aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A)Ekonomisi büyük zarar görmüştür.

B) Laiklik anlayışı benimsenmiştir

C) Ülke içinde , ayaklanmalar çıkmıştır

D) Islahat girişimlerinde bulunmuştur. .

5-Fransız İhtilali ile dünyaya bir çok yeni düşünce akımı ortaya çıkmış bu durumdan çok uluslu devletler olumsuz şekilde etkilenmiştir.

Buna göre, Fransız İhtilali sonucu ortaya çıkan çok Osmanlıda dahil , uluslu devletlerde isyanlara neden olan bu akımın adı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Halkçılık

B) Devletçilik

C) Milliyetçilik

D) Laiklik

6-Sanayileşmenin 19. yüzyılda kazandığı hız ve gelişen sömürgecilik faaliyetleri uluslararası diplomasi çalışmalarını engelledi. Bu gelişme Avrupa devletleri dışında da yayıldı. Devletler arasında bloklaşmalar oldu. Bu durum ülkeler arasında hammadde arayışını hızlandırmış bu rekabet ilerleyen zamanlarda 1.Dünya Savaşı'nın yaşanmasına neden olmuştur..

Yukarıdaki bilgilere bakılarak aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşamaz?

A)Dünya barışı korunamamıştır.

B)Ülkeler arası sorunlara çözümler yetersiz kalmıştır.

C)Dünya güç dengesi sağlanmıştır.

D)Devletler arası gruplaşmalar olmuştur.

